

REPUBLIKA

ROK I. | ŁÓDŹ, ŚRODA 26 WRZEŚNIA 1923 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 5000. | № 257
 REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
 TELEFON 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Min. Kucharski wrócił do Warszawy z niczem.

Pożyczka zagraniczna pozostaje w sferze marzeń.

Wielka konsternacja w sferach prawicowych.

Pogłoski o rozwiązaniu sejmu.

WARSAWA, 25 września (Telef. od sprawozdawcy politycznego „Republiki”).

Wczoraj powrócił do stolicy minister skarbu Kucharski, który jeździł do Paryża, Londynu i Genewy celem uzyskania

pożyczki zagranicznej dla Polski. Długotrwała podróż ministra Kucharskiego nie przyniosła niestety pozytywnych wyników. Niema już dzisiaj mowy o uzyskaniu 100 tysięcy dolarów od Morgana ani o żadnej innej pożyczce zagranicznej. Fiasco misji Kucharskiego wywołało wiel-

ką konsternację w sferach prawicowych, które po tym niepowodzeniu swego ministra obawiają się wielkiego niezadowolenia w kraju i burzy w sejmie. To też stronnictwa rządowe starają się za wszelką cenę odwieść zwątanienie sejmu, a nawet krążyć pogłoski, że w sferach prawico-

wych istnieje zamiar rozwiązania sejmu. Pogłoski te stoją w związku z rozmową, jaką miał niedawno p. Drzewski z Witosem, który nareszcie zrozumiał w jak ciężkim położeniu znalazł się kraj pod rządami piasto-chjenty.

Pyrrusowe zwycięstwo Francji.

Polityka Poincarego zrujnowała i zrewolucjonizowała Niemcy.

Stresemann grozi swą dymisją. Nowy gabinet utworzyłby Noske.

KOMPLETNA LIKWIDACJA BIERNEGO OPORU.

AW. — BERLIN, 25 września — Dzisiaj przed południem rozpoczęły się obrady pomiędzy kanclerzem rzeszy, Stresemannem, oraz premierami państw związkowych z udziałem prezydenta ministrów bawarskiego i saskiego. Następnie zaś odbyła się konferencja kanclerza z przedstawicielami stronnictw. Dzisiaj wieczorem odbędzie się posiedzenie, na którym ma być zalatwiony szereg spraw w związku z likwidacją biernego oporu. We środę po południu zbiera się komisja spraw zagranicznych Reichstagu, która również omawiać będzie tę kwestję. Zapewne już w czwartek kanclerz wygłosi deklarację w sprawie zawieszenia biernego oporu w zagłębiu Ruhr.

Kanclerz oświadczył przedstawicielom terenów okupowanych, że ostatni tydzień prowadzenia biernego oporu kosztował państwo przeszło 8.000 biljonów marek. Te szalone sumy zrujnowały markę niemiecką doszczętnie i w związku z

innymi okolicznościami zmuszają rząd do zaniechania biernego oporu. Dzisiejsza konferencja ministrów państw związkowych rzeszy wykazała, że sytuacja ku likwidacji biernego oporu jest więcej, niż dojrzała. Między wszystkimi ministrami państw rzeszy panuje ogólne przekonanie że zaniechanie biernego oporu jest koniecznością chwili. Tezę tę poparli nawet przedstawiciele Bawarii, który nie czynił żadnych protestów. W ten sposób rząd bawarski porzucił swą ostrą opozycję w tej kwestji.

BAWARJA GROZI ZAMACHEM STANU.

AW. — BERLIN, 25 września — Pomimo zgody rządu bawarskiego na zaniechanie biernego oporu, w niemieckich kołach politycznych liczą się z możliwością zamachu stanu ze strony Bawarii. W tej mierze jednak jest rząd niemiecki przekonany, że wszelkie próby Bawarii w tym kierunku zostaną zgniecione w zarodku przez kolejarzy bawarskich, którzy

nie będą transportować żadnych środków pomocniczych dla zamachowców.

OBAWA ROZRUCHÓW

PAT. — BERLIN, 25 września — Dzisiaj po południu przyjął kanclerz przedstawicieli frakcji Reichstagu, którym przedstawił położenie wewnętrzne w dziedzinie polityki i finansów, oraz wyliczył te okoliczności, które zmuszają rząd do likwidacji biernego oporu.

Przedstawiciele wszystkich frakcji podzieliли zapatrywania rządu. Ze strony partji niemiecko-narodowej wystawiono żądanie, aby nietylko dążyć do likwidacji biernego oporu, ale przedsięwziąć jeszcze dale idące środki ku poprawie ogólniej sytuacji w państwie. Omawiając możliwość rozruchów, przedstawiciele lewicy nie przewidywali poważniejszych zamieszek, gdyż komuniści nie posiadają obecnie ani anunicji, ani odpowiednich kierowników. Reichsweltra zaś stoi zupełnie lojalnie po stronie rządu.

NIEPOWODZENIE STRESEMANA.

PAT. — BERLIN, 25 września — W kołach politycznych słychać, że konferencja dyplomatyczna między rządem

niemieckim a Paryżem i Brukselą dotychczas nie wydała rezultatów. Wobec tego kanclerz Stresemann miał rzekomo oświadczyć, że w takich warunkach nie może ponosić odpowiedzialności i jeżeli odmowne stanowisko Francji nie ulegnie zmianie, to będzie zmuszony podość się do dymisji. Obiegają pogłoski, że w razie dymisji Stresemanna będzie utworzony gabinet Noskego, którego zadaniem byłoby utrzymanie spokoju w kraju.

FRANCJA NIC NIE ZYSKAŁA.

AW. — PARYŻ, 25 września — Wazy służyte paryskie dzienniki, szczególnie zaś lewicowe, oświadczają, że Francja z chwilą zaniechania biernego oporu przez Niemcy, znalazła się w tej samej sytuacji w jakiej była wobec Niemiec przed 11 stycznia, z tą tylko różnicą, że ma dziś do czynienia z dłużnikiem zupełnie zrujnowanym. W dalszym ciągu dzienniki podkreślają, że zastawy, na które Francja kładzie rękę, już są znacznie wyzyskane przez właścicieli niemieckich. Ze strony oficjalnej stanowisko w tej mierze nie jest jeszcze wyjaśnione.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

ZAPRZECZENIE W SPRAWIE DYZLOKACJI WOJSK.

PAT. — WARSAWA, 25 września — W związku z obiegającymi prasę pogłoskami o zamierzonym jakoby przeniesieniu 14 dywizji z Poznania do Warszawy 28-ej z Warszawy do Wilna, 1-ej dywizji do Poznania oraz 7 pułku ułanów z Mińska Mazowieckiego do Włodzimierza Wołyńskiego, — ministerstwo spraw wojskowych komunikuje, że pogłoski te zupełnie nie odpowiadają rzeczywistości.

Należy zaznaczyć, iż numer „Ilustrowanego Kurjera” krakowskiego, który przedrukował wiadomość o dyzlokacji wojsk z prasy warszawskiej został obłożony arocztem.

WARSAWA, 25 września. — W związku z notatką „Izwestiji” o zamierzonym wyjeździe niektórych posłów polskich do Moskwy, celem zwiedzenia wystawy rolniczej, poseł Węgałowski donosi, że nie zalicza się do grupy posłów wyjeżdżających.

wiony radzie ministrów. Tym sposobem rozpocznie się ponowne walkowanie od początku sprawy, na którą komisje sejmowe poświęciły już kilkanaście posiedzeń.

WYODREBNIENIE GOSPODARSTWA KOLEI ŻELAZNYCH.

Warszawski korespondent „Republiki” telefonuje: W ministerstwie kolei żelaznych opracowywany jest nowy statut tegoż ministerstwa z uwzględnieniem projektu gospodarczego usamodzielnienia kolejnictwa.

POSEŁ WĘGAŁEWSKI NIE WYJEDZIE DO MOSKWY.

WARSAWA, 25 września. — W związku z notatką „Izwestiji” o zamierzonym wyjeździe niektórych posłów polskich do Moskwy, celem zwiedzenia wystawy rolniczej, poseł Węgałowski donosi, że nie zalicza się do grupy posłów wyjeżdżających.

Dzisiejszy władca Niemiec zwrócił swe oczy na Polskę

Konferencja z przedstawicielami Stinnesa.

Warsz. koresp. „Republiki” telefonuje: Z zupełnie pewnego źródła dowiadujemy się, iż w ubiegły piątek i sobotę odbywały się konferencje z przedstawicielami Stinnesa. W konferencjach tych brał udział także poseł Korianty. Miały one na celu wszechstronne rozpatrzenie

korzyści, jakoby przyniosło ewentualne zainteresowanie kapitałów Stinnesa naszym przemysłem. Jak widzimy sprawdzają się wiadomości oddawane i kilkakrotnie podawane przez „Republikę” o zamiarach Stinnesa względem Polski.

MOŻLIWOŚĆ ROZŁAMU WŚRÓD ŻYDÓW.

Warszawski kor. „Republiki” telefonuje: Kongres sjonistyczny, który niedawno odbył się w Karlsbadzie, nie zalagodził poszczególnych ścierających się grup w sjonizmie. Porozumienie, jakie osiągnięte zostało na tym kongresie okazało się nietrwałe, gdyż już obecnie odbywają się ponownie tarcia między grupą posłów sjonistycznych z Małopolski, z dr. Z. Reichem na czele, a posłami sjonistycznymi grupują-

cy się koło posta Grinbaumia na do zbyt innej ugodowości pierwszej z tych grup w stosunku do rządu Witosa.

Konflikt między tymi dwoma przywódcami przybrał obecnie dość ostry charakter i odbił się głośniejszym echem na zebraniach publicznych i w prasie partyjnej. P. Grinbaum ostro atakował posłów żydowskich z Małopolski za ich uległość względem piasto-chjenty. P. Reich odpowiedział również energicznie. Powszystkiem uważają, że walki te mogą wywołać poważne następstwa, a nawet rozłam w żydowskim klubie sejmowym.

Senat nareszcie zajął się losem urzędników.

Na spadku waluty urzędnicy tracą połowę swego uposażenia.

Pensje muszą być dostosowane do wzrostu drożyzny.

Przebieg wczorajszego posiedzenia senatu.

PAT. — WARSZAWA, 25 września
SPÓŁKI Z OGR. ODPOWIEDZIALNO-
ŚCIA.

Senator Zubowicz zdał sprawozdanie z noweli do dekretu o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością. Dekret ten był prawem dzielnicowym, obowiązującym tylko w b. Królestwie. Nowela nosi również ten charakter. Chodzi w niej głównie o podniesienie minimum kapitału zakładowego spółek do sumy, odpowiadającej 2000 złotych frankom. Maximum kapitału nie ogranicza się. Chociaż projekt sejmowy nie jest bez usterek jednak z uwzględnieniem konieczności pośpiechu, senacka komisja gospodarstwa społecznego proponuje izbie przyjęcie bez zmian, a przedtem wnosi następującą rezolucję: „Senat wzywa rząd do opracowania jednolitej ustawy dla wszystkich dzielnic Polski dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i dla rejestru handlowego, gdyż niejednolitość tych ustaw szkodliwie odbija się na rozwoju handlu w Polsce”.

Senator Sienicki wnosi poprawkę w sprawie list wspólników.

Poprawkę tę Senat przyjął, jak również nowelę i przedłożoną rezolucję.

UPOSAŻENIE URZĘDNIKÓW I WOJSKA.

Przystąpiono do ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska.

Sprawozdawca Pułki: Ustawa ta jest ważna i z tego względu, że dotyczy około 460 tys. osób. Położenie materialne tych ludzi zostało zmienione w sposób bardzo różny. Niektóre kategorie nie korzystają nic, a nawet zostały cofnięte stopnie służby. Otóż dla tych osób osobny artykuł postanawia, że dolicza im się tyle punktów, aby miały zabezpieczony dotychczasowe pobory do chwili, w której w drodze awansu uzyskają pobory conajmniej równo.

DOSTOSOWANIE PENSJI DO WZROSTU DROŻYZNY.

Wydatki państwa wskutek nowej ustawy wzrosną o około 15 proc.

Jest to ustawa ważna dla skarbu naszego. Ma ona tę dodatnią stronę, że tak ważna część budżetu będzie ustabilizowana. Dotychczas kwestja ta zależała od uchwały rady ministr. Teraz będzie to zależało tylko od ustawy i pensje będą ściśle dostosowane do wzrostu drożyzny, a zatem do największej rubryki wydatków wprowadza się pewien stały miernik. Oczywiście, ten sam miernik będziemy także musieli wprowadzić do dochodów państwowych. Dalej ustawa ta jest ważna ze względu na związek swój z całokształtem organizacji państwowej. Okoliczność, czy urzędnicy będą mieli zyski z naszej ustawy, zależy od tego, czy zdołamy uzdrowić nasz skarb, to znaczy czy zdołamy powstrzymać dalszy spadek marki. Gdyby marka już dalej nie spadała, a zatem gdyby drożyzna, która jeszcze jakiś czas dalej będzie wzrastać była już tylko wyjątkiem ogólnych wyników gosp. i wartości pieniądza, to mogliby się zbliżyć do uposażenia przedwojennego. Według uchwały Senatu na dzień 1 października mnożna wynosiłaby 11600, wtedy jeden punkt, czyli jedna mnożna, reprezentowałaby dla urzędnika, tę samą wartość nabywczą co 24,5 feniga, czyli 28,7 halera przedwojennego, a zatem mając 1000 punktów miesięcznie ma te same pobory, co urzędnik przed wojną otrzymujący 245 marek 287 koron albo 113 rubli.

Dalej mówca przeprowadza wyliczenia dotychczasowych ewentualnych poborów według owej ustawy i zastanawia się jak się przedstawiają pobory nie których kategorii urzędniczych w porównaniu z uposażeniem przedwojennym.

STRATY NA SPADKU WALUTY.

Mówca zaznacza, że z powodu spadku waluty, urzędnicy tracą bardzo znaczną część swego uposażenia. Tak np. w

sierpniu strata ta wynosiła w całej niższej połowie całego uposażenia, a zatem i w klasie urzędniczej, tak samo jak zresztą i w całym społeczeństwie, zależy od przyszłości naszej waluty. W związku z tem, pozostaje jeszcze jedna poprawka którą wprowadził Senat, a mianowicie, aby w dniu 15 każdego miesiąca następnego w drugiej połowie miesiąca poprzedniego wynosił więcej niż 15 proc. To jest jedna z najważniejszych zmian jaką uchwalili komisja senacka.

Ujemną stroną projektu jest zniesienie pasów drożyznianych, co nastąpiło na życzenie ogółu urzędników. Projekt rządowy uwzględniał zaszerogowanie tylko niektórych kategorii urzędniczych zaszerogowanie innych kategorii pozostawiając radzie ministrów.

Komisja senacka wniosła więc dodatek, aby rada ministrów w ciągu pół roku poddała rewizji zaszerogowanie tych grup urzędniczych, których nie zaszerogowała ustawa. Komisja senacka starała się nie zmieniać postanowień Sejmu bez wyraźnej konieczności, jednak postanowiła podwyższyć wynagrodzenie za godziny pozasłużbowe nauczycielom szkół ludowych o 50 proc.

AWANSE.

Co się tyczy posuwania ze szczebla na szczebel, to Sejm był za automatycznym awansem. Komisja uważała, że nie słusznym byłoby natomiast automatyczne posuwanie ze szczebla na szczebel urzędników o niedostatecznych kwalifikacjach.

To samo dotyczy nauczycieli szkół powszechnych, średnich itd.

Kwestja awansów automatycznych nie należy zresztą do ustawy uposażenia, lecz do pragmatyki służbowej. Komisja senacka proponuje więc ustalenie, że dla nauczycieli co rok przeznaczona będzie taka ilość miejsc w piątej i szóstej grupie, jaka byłaby, gdyby awanse były automatyczne.

USTAWA EMERYTALNA.

Przechodząc do ustawy emerytalnej zaznaczyć trzeba, że podwyższa ona wydatki skarbu z 55 miliardów na 100 miliardów, co jest miarą poprawy bytu emerytów. Wymierzanie emerytur w punktach zabezpiecza przed spadkiem waluty. Uchwala sejmowa nie przyznawała pensji wdowich i sierocych w punktach. Komisja senacka rozstrzygnęła to na korzyść zainteresowanych. Według uchwały sejmowej emeryci dostawali do datki ekonomiczne na żonę, a nie na dzieci. Komisja senacka przyznała dodatek ekonomiczny również na jedno dziecko.

Dalej postanowiono, nie utrudniać emerytom przesiedlania się na obszar wolnego miasta Gdańska. Komisja senacka uchyliła przepis, według którego powstanie i senatorowie, będący urzędnikami państw zaborczych pozbawieni byłiby emerytur za czas plastowania mandatów. Zniesiono też przepis, pozbawiający emerytur tych posłów i senatorów, którzy obecnie zasiadają w izbach i wybierają diety.

POPRAWKI.

Senator Thulle stawia poprawkę do art. 5, gdzie mowa o mnożnej. Komisja senacka wprowadziła poprawkę, aby w razie wzrostu drożyzny w drugiej połowie miesiąca o 15 proc. i wyżej, wypłacać urzędnikom dodatek. Otóż poprawka senatora Thulle żąda, aby granice stanowiło nie 15, lecz 10 proc. Druga poprawka dotyczy art. 106, który mówi o odmiennym traktowaniu urzędników, rzemieślników i robotników kolejowych na G. Śląsku.

Komisja senacka wprowadziła tu poprawkę mianowicie skreśliła z tego postanowienia rzemieślników i robotników, pozostawiając tylko urzędników kolejowych. Przeciw temu mówca w imieniu swego klubu protestuje i domaga się przywrócenia tekstu, uchwalonego przez Sejm.

Na tem obrady przerwano. Następnego posiedzenie jutro, w środę o godzinie 10 i pół rano.

Rząd lekceważy sobie życie robotnika.

Górnicy ostrzegali o grożącym niebezpieczeństwie w kopalni „Reden“.

Zmuszono ich do zejścia w grób.

Wcz. koresp. „Republik“ telefonuje: Jak się dowiadujemy w tych dniach P. P. S. wyda odezwę w sprawie pożaru kopalni „Reden“. W odezwie tej ostro będzie napiętnowana działalność właścicieli kopalni oraz dyrektora departamentu górniczego w ministerstwie przemysłu i handlu p. Świętochowskiego, którzy zlekceważyli ostrzeżenia górników o grożącym niebezpieczeństwie i zmuszali ich do zejścia do kopalni. Poza tem odezwa ta uprzedziła o manifestacjach które się z tego powodu odbędą w całej Polsce

INCYDENT, PODCZAS POGRZEBU OFIAR POŻARU KOPALNI.

Podczas wczorajszego pogrzebu ofiar pożaru kopalni „Reden“ zaszedł przykry incydent.

Gdy ukazali się robotnicy ze sztandarami socjalistycznymi, miejscowy ks. proboszcz oświadczył, że z pogrzebem nie pójdzie, jeżeli sztandary te nie zostaną usunięte.

Rozpoczęły się pertraktacje, podczas których robotnicy oświadczyli, że okryją swe sztandary krepą, lecz ks. proboszcz na powyższe się nie zgodził. Wobec tego pogrzebu odbył się bez udziału duchowieństwa.

KATASTROFA LOTNICZA W POZNANIU.

Oficer pilot poniósł śmierć. Dział o godz. 10.20 wznosił się na samolocie typu „Bristol“ por. Adam Świada z mechanikiem, szereg. Zachorzem. Zaraz po wylądowaniu nad lotniskiem na wysokości 50 do 60 metrów motor na aparacie zaczął działać nieprawidłowo. Pilot zatrzymał motor i rozpoczął planowa-

POWRÓT MARSZ. RATAJA.

PAT. — WARSZAWA, 25 września. Dział o godz. 8 rano przybył do Warszawy marszałek sejmu Rataj i obiał urządzenie.

Arsenał sowiecki w Berlinie.

Poselstwo jacejką komunizmu.

BERLIN, 25 września — Jak „Vorwaerts“ donosi, berlińska polityczna policja wykryła ostatnio jeden po drugim dwa wielkie składy broni, które jak wykazano miały służyć dla celów wojny domowej w Niemczech i zorganizowane były przez urzędowe osoby berlińskiego rosyjskiego poselstwa. Aresztowany został dorożkarz Fricke, który z polecenia wojskowego atache w rosyjskim poselstwie Petrowa zakupywał broń i organizował składy. Za skonfiskowaną broń sam Petrow osobiście zapłacił w jednym z berlińskich magazynów broni. Skonfiskowano 5 skrzyń z bronią, poza tem cały szereg proklamacji komunistycznej partii niemieckiej. Poza wspomnianą

na osobą aresztowano jeszcze 3 inne, mianowicie Otto Gaedike, dorożkarza Klenshcena, i jego syna. Klenschen młodszy był bardzo czynny w kołach komunistycznej młodzieży. Ostatnio wytoczono mu sprawę o organizowanie zbrojnych sotni komunistycznych.

Wszystkim aresztowanym wytoczono proces o wykroczenie przeciw ochronie republiki i przeciw przepisom o rozbrojeniu. Przeciwko Petrowowi oczywiście żadnych dochodzeń przeprowadzić nie można. „Vorwaerts“ stwierdza, jednak, że skandaliczny wypadek budzi w kołach rządowych wielkie wzburzenie i uważa go za pogwałcenie ze strony Rosji układu w Rapallo.

Groźba strejku generalnego w Gdańsku.

PAT. — GDANSK, 25 września. — W sobotę odbyło się posiedzenie zarządów wszystkich związków zawodowych w Gdańsku w sprawie położenia w przemysle metalurgicznym. Na posiedzeniu tem krytykowaną ostro postępowanie przedsiębiorców zakładów metalurgicznych, którzy występują przeciw umowie z dnia 11 sierpnia w sprawie dokonywania wypłat robotnikom w walucie złotej, i niechęć zastosować się do tego układu.

Uchwalono rezolucję z oświadczeniem, że jeżeli przedsiębiorcy metalurgiczni nie zastosują się do wspomnianej umowy, to wszelka odpowiedzialność spadnie na przedsiębiorców. Rezolucja ta jest zapowiedzią nowego strejku generalnego w Gdańsku.

CZYTAJCIE
„EXPRESS WIECZORNY“

Wiadomości bieżące.

WRZESIEŃ

26

ŚRODA

Dziś: Cypriana i Justyny
Jutro: Kozmy i Damj. m.m.

Wschód słońca g. 5.17
Zachód o g. 5.42
Wsch. księżycy 3.32 pp.
Zachód o g. 1.18 w.
Długość dnia g. 12.25
Ubyło dnia g. 4.20

STREJK PRACOWNIKÓW KOMUNALNYCH WE LWOWIE.

AW. — LWÓW, 25 września — Strajk pracowników gminnych trwa w dalszym ciągu. Wczoraj i dziś: użycie maszyn w elektr. wni gazowni i wodociągach, pełnił inżynierowie. Z powodu strejku były teatry miejskie, z trzech teatrów miejskich był tylko czynny „Teatr Miły”

CENNIK WYDZIAŁU HANDLOWEGO.

Z dniem 25 b. m. wydział handlowy pobiera za sprzedawane w detalu produkty następujące ceny:
Cukier — kostka za klg. mk. 46.000
Faryna za klg. mk. 33.000
Herbata w opakowaniu za klg. mk. 600.000
Herbata luzem za klg. mk. 480.000
Kakao „Van Houten'a” za klg. mk. 150.000
Kawa palona za klg. mk. 180.000
Kawa mielona „Sanitas” za klg. mk. 24.000
Kawa mielona zbożowa za klg. mk. 8.000
Kawa słodowa w paczkach za 400 gr. mk. 4.000
Maka pszenna krajowa za klg. mk. 24.000
Maka żytnia 55 proc. za klg. mk. 10.000
Cykorja Bohma za klg. mk. 30.000
Sól warzonka za klg. mk. 12.500
Sól mielona II gat. za klg. mk. 8.000
Sól mielona I gat. za klg. mk. 8.000
Soda za klg. mk. 13.000
Świece parafin. za klg. mk. 30.000
Zapałki za pud mk. 1.000
Mydło „Marsel” za kaw. 11.000
Mydło „Nestor” za kaw. mk. 27.000
Pasta do obuwia „Mazur” za pud mk. 6.000
Węgiel górnośląski gruby za 100 kg. mk. 240.000
Węgiel orzech I za 100 kg. 180.000
Węgiel orzech II za 100 kg. 160.000
Drzewo nie rąbane za 100 kg. 96.000
Drzewo rąbane za 100 kg. 108.000

OPAL DLA MIESZKAŃCÓW W ŁODZI

Z powodu nadejścia większej ilości drzewa opałowego, wydział handlowy Magistratu rozpoczął sprzedaż takowego. Drzewo opałowe nabywać mogą wszyscy, zgłaszający się na miejskim składzie opałowym, znajdującym się przy ul. Węglowej nr. 3.

STATYSTYKA PŁAC URZĘDNIKÓW MIEJSKICH W ROKU 1922.

W opracowanym przez wydział statystyczny magistratu m. Łodzi „Roczniku statystyki m. Łodzi za rok 1922” znajdujemy ciekawe dane o płacach urzędników i robotników zarządu miejskiego. Z tych danych wynika, że w ciągu ubiegłego roku uposażenie pracowników miejskich wzrosło 4,47-krotnie podczas gdy koszty utrzymania wzrosły 4,77-krotnie.

Zjazd harcerski. Istniejące w Łodzi drużyny harcerskie im. Tadeusza Kościuszki obchodzą w dniu 29 i 30 września r. b. dziesięciolecie swego istnienia. Wyłoniony w celu uczczenia jubileuszu komitet organizuje zjazd byłych harcerzy tychże drużyn.

Otwarcie zjazdu nastąpi 29 b. m. o godz. 17 w lokalu 8-klasowego gimnazjum przy ul. Wólczańskiej nr. 23. Byli harcerze, którzy z jakiegokolwiek powodu nie otrzymali zaproszeń, zechcą zgłosić się do sekretariatu zjazdu po odbiór takowych.

WALKA Z NAJGORSZĄ FLAGĄ LUDNOŚCI.

Województwo łódzkie otrzymało oświadczenie w sprawie rejestracji dzieci, dotkniętych kłębami w zakładach opiekuńczych zamkniętych.

Zawieszenie wyborów do Kasy chorych.

Nastąpiło wczoraj na mocy decyzji ministra Smólskiego.

W dniu wczorajszym minister pracy i opieki społecznej p. Smólski zawiadomił komisarzy kasy chorych p. Giebartowskiego iż termin wyborów do kasy chorych zostaje zawieszony.

O decyzji tej p. Giebartowski zawi-

domił strony zainteresowane, zaznaczając, iż czynności przygotowawcze do wyborów i uzupełnienie list wyborczych nie ulegnie wskutek tej decyzji, przerwie.

Chcąc zaznajomić się z opinią sfer

robotniczych w tej sprawie współpracownik „Republiki” zwrócił się do przedstawicieli organizacji zawodowych, którzy mu udzielili następujących informacji w tej sprawie.

Co mówią o tem przedstawiciele robotników.

(Specjalne wywiady „Republiki”).

OPINIA ZWIĄZKU „PRACA”.

P. Kazimierzczak, kierownik związku „Praca” stwierdził, iż zawieszenie wyborów do kasy chorych nastąpiło li tylko ze względów partyjno-politycznych, nie zaś wskutek względów faktycznych.

Przygotowania poczynione do wyborów umożliwiłyby normalne przeprowadzenie wyborów w terminie naznaczonym, najlepszym tego dowodem jest decyzja w tej sprawie rady przybocznej kasy chorych, która przychyliła się do wniosku zarządu kasy, by wybory odbyły się w dniu 2 grudnia.

Gdyby rada przyboczna uważała, iż termin ten ze względów zasadniczych jest zbyt wczesnym zażądałaby bezwzględnie we własnym interesie przesunięcia go.

Zawieszenie wyborów nastąpiło jedynie wskutek niesprzyjającej stronictwom prawniczym koniunktury politycznej, precedens takich zarządzeń z tych samych względów stworzony już został w Sosnowcu gdzie prawie w przededniu wyborów zostały one zawieszane, narażając kasę chorych na znaczne straty.

Komitet opieki nad młodzieżą i dzieci stwierdził znaczny procent dzieci, dotkniętych kłębami w postaci jawnej lub ukrytej, szczególnie wśród dziatwy repatriantów.

Celem wykrycia tej kategorii chorych i poddania ich odpowiedniej kuracji ma być zarządzenie przegląd lekarski dzieci w zakładach do których komitet opieki nad młodzieżą i dziećmi wysłał dzieci z repatriacji.

Zebrałe przez lekarzy dane przesłane będą do ministerstwa zdrowia publicznego. b.

Osobiste. W dniu wczorajszym wyjechał do Warszawy w sprawach służbowych związanych z pobytem komisji międzyministerialnej a czynnik wydziału handlowo-przemysłowego w województwie łódzkim inż. A. Grocholski. (p).

O zaległości biura ksiąg stałej ludności. Wobec tego, że w biurze ksiąg stałej ludności nagromadziła się praca zaległa od dłuższego już czasu, magistrat sprawę tę rozważał na swem posiedzeniu w dniu wczorajszym.

Po zreferowaniu sprawy przez prezydenta Cynarskiego, magistrat postanowił przyznać urzędnikom stanu cywilnego w gminach jednorazową zapłatę, celem zachęcenia ich do wykonania zaległych prac.

Dodać należy, że prace te zalegają w gminach wszystkich wyznań. (b).

Z urzędu stanu cywilnego. Pod przewodnictwem prezydenta Cynarskiego odbyło się dnia 24 bm. drugie posiedzenie komisji, ustalającej wiek żydów, nie posiadających formalnych metryk urodzeń. Złożono 36 podań, rozpatrzono 26. Postanowiono tenetentem wydać 25 świadectw dla pr. odstawienia ich komisariatowi Rządu, celem przeniesienia do odpowiednich roczników. Określono również wiek 3 osób, posiadających jedynie akt zeznania, a dwom tenetentem odroczone do następnego posiedzenia.

Strażacy nie płacą podatku od widowskiego. Na ostatnim posiedzeniu magistratu rozpatrywane było podanie straży ogniowej o zwolnienie z podatku od widowskiego wykonanych w dniu zjazdu strażaków w parku Poniatowskiego.

Magistrat po dyskusji ze względu na naukowy charakter ćwiczeń postanowił im preteż zwolnić od podatku. (b).

Również i w Łodzi zawieszenie wyborów, obok strat natury moralnej, spowoduje znaczne straty finansowe, bowiem przygotowany już został asortyment druków i plakatów wyborczych, które w razie przesunięcia terminu wyborów staną się bezużyteczne.

Związek „Praca” nad sprawą tą nie przejdzie bezwzględnie do porządku dziennego, zwróci się do posłów o interwencję u władz centralnych oraz przeprowadzimy rezolucję protestując przeciwko tej decyzji w Łodzi.

Nie możemy pozwolić bowiem na podważenie dobra instytucji społecznej interesom partyjno politycznym.

OPINIA ZWIĄZKÓW KLASOWYCH.

Przedstawiciel związku klasowego do którego zwróciliśmy się o wyrażenie opinii w tej sprawie oświadczył nam co następuje:

Można było przewidzieć iż wobec niepomyślnej koniunktury politycznej dla stronictw prawniczych, wykorzystają się, wszystkie swe wpływy by przesunąć termin wyborów.

Przewidywania te okazały się słusznymi i oto, w czasie gdy przygotowania do

wyborów są już w toku, wybory zostały denominie zawieszane, de facto są one odroczone na niewiadomy okres czasu.

Związki klasowe przeciwstawia się energicznie tego rodzaju metodami postępowania, które nie tylko że krzywdzą finansowo instytucję ale i dezorientują opinię społeczną, wywołują ferment, który zwraca się przeciwko samej instytucji.

Dlatego też żądać będziemy umotywowania tej decyzji a w razie stwierdzenia niedostateczności motywów walke przeciwko tej decyzji skierujemy na drogę parlamentarną.

OPINIA ZWIĄZKÓW CHRZEŚCIJAŃSKICH.

Z kolei zwróciliśmy się do przedstawicieli związków chrześcijańskich, którzy oświadczyli nam iż do czasu zapoznania się motywami tej decyzji nie może wypowiedzieć swej opinii w tej sprawie.

O ile jednak motyw te okazałyby się niewystarczające, związek chrześcijański wystąpi przeciwko tej decyzji, która krzywdzi moralnie i materialnie ubezpieczonych. Wac. Pol.

Organizacja finansów komunalnych Uchwały zjazdu referentów podatkowych.

W ubiegłym tygodniu odbył się w Kaliszu zjazd referentów podatkowych wydziałowych miast zachodniej części b. Królestwa Polskiego przy udziale: referenta min. spraw wewn., p. Kuncewicza i inspektora samorządowego województwa łódzkiego, p. Kozłowskiego. W zjeździe brało udział około 30 delegatów.

Celem zjazdu było bliższe zapoznanie z ustawą z dnia 2. 8. 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych i omówienie prowadzenia księgowości podatkowej.

Po odczytaniu ustawy i porównaniu jej z dotychczas obowiązującymi przepisami, normującymi prawo i sposób pobierania podatków komunalnych, oraz stwierdzeniu korzyści, wynikających z nowouchwalonej ustawy, wywiązała się rzeczowa dyskusja wynikiem której było powzięcie całego szeregu uchwał celem przesłania ich ministerstwu spraw wewnętrznych i związkowi miast polskich do użytku przy pertraktacjach z ministerstwem skarbu w sprawie wydania przepisów wykonawczych do omawianej ustawy.

Między innymi uchwalono prosić ministerstwo, by w przyszłym rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych zostały wniesione wzorowe statuty wszystkich podatków komunalnych mogących być pobieranymi samodzielnie na zasadzie nowej ustawy.

Przy zakończeniu zjazdu przeprowadzono również dyskusję na temat wewnętrznej manipulacji i księgowości podatkowej a to w celu wykorzystania wzajemnych doświadczeń w tej sprawie, dla wypracowania wzorowych formularzy księgowości podatkowej została wyłoniona komisja pięciu z udziałem przedstawiciela m. Łodzi, który jako miejsce obrad tej komisji zaproponował miasto Łódź, wniosek jednogłośnie przyjęto.

Po zapoznaniu się z księgowością podatkową magistratu m. Kalisza i obejrzeniu całego szeregu instytucji wszystkich jak elektrowni, rzeźni, łaźni, szkół miejskich, teatru i domów robotniczych, zjazd został zamknięty.

Archaiczne opłaty.

Urząd stanu cywilnego pobiera opłaty na podstawie ustawy z r. 1809.

Zgodnie z uchwałą rady miejskiej i reskryptem min. spr. wewnętrznych, magistrat ustalił na miesiąc bieżący następujące opłaty:

- Za rejestrację urodzenia mk. 291100
- za rejestrację zgonu mk. 58200
- za rejestrację ślubu mk. 18500
- za pełny wyciąg urodzenia i zgonu mk. 37000
- za pełny wyciąg ślubu mk. 58200
- za skrót mk. 18000
- za skrót do celów szkolnych mk. 5800
- za poświadczenie zapowiedzi mk. 1000
- za akt znania mk. 145000
- za informację archiwalne mk. 11500
- za przekład mk. 58200
- za poświadczenie podpisów rabinów na rozwodach i innych dokumentach mk. 58200.

Opłaty w urzędach stanu cywilnego regulowane są dotąd anachronicznymi przepisami z 1809r., albowiem dekret króla saskiego przewiduje opłaty od 10 groszy do trzech złotych. Wpływy z powyższych opłat są przekazywane kasie miejskiej na pokrycie wydatków urzędu.

Na zasadzie rozporządzenia ministra skarbu z dn. 15 września r. b. opłaty stemplowe od pełnych wyciągów z dn. 1 października wynosić będą 24000 mk., zamiast 6000 mk.

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY”

Pielgrzymki piekarzy i restauratorów do referatu walki z lichwą.

Niezrażeni kilkakrotnym niepowodzeniem do referatu walki z lichwą przybyli znów piekarze i usiłowali podnieść cenę chleba do 22 tys. mk.

Wiadomo, że po przeprowadzonej kalkulacji okazało się, iż ceny takie są nadmierne, wobec czego referat walki z lichwą odmówił zarejestrowania podanej ceny.

Przy okazji, że kierownik referatu walki z lichwą nieomieszkiał przypomnieć piekarzom, że winni oni obliczać cenę kila chleba według ceny kila mąki loco młyn i w razie ujawnienia jakiegokolwiek bądź przekroczenia tych cen pościągnięci będą do sądowej odpowiedzialności.

Następnie odwiedził referat wystawnik restauratorów łódzkich p. Engler z prośbą o podwyższenie cennika, który zdaniem restauratorów jest jeszcze zbyt niski.

P. Engler wykalkulował sobie, iż urzędnik wzgl. nie zarabiający inteligent może zapłacić za obiad urzędowy 35 tys. mk., a za kolację 40 tys. mk.

I tu jednak referat walki z lichwą oparł się stanowczo apetytom panów restauratorów, oświadczając, iż dopiero po przekalkulowaniu ceny mięsa będzie można oznaczyć ceny t. zw. obiadów urzędowych. b.

Wątpliwości prawnicze prez. Cynarskiego.

Magistrat kwestionuje podpis b. prez. Rzewskiego.

Swego czasu magistrat poprzedni zawarł umowę z architektem warszawskim p. Przybylskim co do opracowania planów budowy domu ludowego.

Po ukończeniu pracy zwrócił się obecnie p. Przybylski do magistratu w sprawie honorarium.

Znalazła się ta sprawa na posiedzeniu wczorajszym magistratu.

Prezydent Cynarski stwierdził, iż na umowie b. magistratu z architektem Przybylskim widnieje jedynie podpis b. prezydenta Rzewskiego, wobec czego zachodzi pytanie, czy umowa ta jest ważna.

Po omówieniu tej sprawy ostatecznej decyzji nie powzięto i postanowiono sprawę tę jeszcze zbadać. (b).

Obchód rocznicy Komisji Edukacyjnej. Program uroczystości.

Onegdaj o godz. 6 wiecz. odbyło się w kuratorium posiedzenie komitetu wykonawczego, który prace swe prowadzi w szybkim bardzo tempie, a to wobec zbliżającej się już wkrótce rocznicy obchodu.

Na posiedzeniu tym sekcja prasowo-odczytowa złożyła sprawozdanie z dotychczasowej swej działalności, która obejmowała z jednej strony zabiegi o uzyskanie odpowiednich prelegentów, z drugiej zaś spopularyzowanie idei samego obchodu zapomocą wydania odpowiedniej jednodniówki, odezw i publikacji w prasie miejscowej.

Jak ze sprawozdania wynika sekcja uzyskała już prelegentów wobec czego pożądanym by było zgłaszanie się towarzyszów kulturalno-oświatowych.

Uchwalono również wydanie odpowiedniej jednodniówki o treści publicystyczno-literackiej, której koszt wraz z wydrukiem odczytu rozplakatowanej na ulicach i sklepach oraz tramwajach wyniesie 25 milionów mk.

Następnie zdała sprawozdanie sekcja widowiskowa, która ustaliła urządzenie uroczystej akademii w Filharmonii.

W dniu 13 października z udziałem artystek teatru łódzkiego Wysockiej i Solskiej (recytacja), chórów Lutni i orkiestry.

W dniu 14 października odbędzie się z inicjatywy wydziału oświaty i kultury magistratu poranek dla młodzieży szkół powszechnych a dla młodzieży szkół średnich odbędzie się dnia poprzedniego przedstawienie w teatrze miejskim, na którym odegrany zostanie „Fantazy” Słowackiego poprzedzony specjalną prelekcją.

Projektowane jest również urządzenie uroczystego nabożeństwa w katedrze które celebrować będzie ks. biskup Tymieniecki.

Po nabożeństwie wyruszy pochód złożony z przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych, kulturalno-oświatowych i cechów i w tym celu zwraca się komitet z gorącym apelem do przedstawicieli społeczeństwa, aby tłumnie wzięli udział w pochodzie dla zmanifestowania w ten sposób doniosłości rocznicy komisji edukacyjnej. (p).

CYRKOWE NIEPOROZUMIENIE MIĘDZY KASAMI CHORYCH.

Pomiędzy łódzką kasą chorych w Częstochowie wyniki sporu na tle pobierania składek członkowskich.

Przedmiotem sporu są składki od pracowników cyrku wędrownego „Med rano”, który w dniu 18 lipca przybył z Częstochowy do Łodzi.

Przedsiębiorstwo to podczas pobytu swego w Częstochowie zgłosiło także pracownikom do kasy chorych, opłacając ustawowo przewidziane składki za czas do 13-go cze. wca do 15 września.

Łódzka kasa wychodząc z założenia że z chwilą przybycia cyrku do Łodzi pracownicy w nim zatrudnieni stali się jej członkami domagała się zwrotu od kasy Częstochowskiej sumy 1.850.400 marek.

Wobec nieosiągnięcia porozumienia zatarg oddany został do rozpatrzenia ministrowi pracy i opieki społecznej. b.

ZA SUBSYDIUM — PORANKI KONCERTOWE DLA NIEZAMOŻNYCH.

Na wczorajszym posiedzeniu magistratu omawiano sprawę udzielenia subsydium orkiestrze filharmonicznej.

Magistrat postanowił udzielić orkiestrze subsydium w wysokości 30 milj. z zastrzeżeniem, iż urządzane będą poranki muzyczne dla szerszych mas inteligencji i robotniczych. (b).

Z kursów dokształcających. Urządzone stale dla zatrudnionych w przemyśle i w terminie kursa młodocianych cieszą się obecnie tak liczną frekwencją, wobec czego działalność czterech istniejących ognisk oraz szkół zawodowych będzie znacznie rozszerzona.

Ten znaczny napływ kandydatów zmusza kierownictwo Kursu do niestosowania obecnie istniejących norm. p.

Ceny rynkowe. W dniu wczorajszym notowano na rynku łódzkim następujące ceny: masło 140 tys. mk., ser prasowany funt 9 tys. mk., śmietana kwarta 48 tys. mk., mleko litr 6 tys. mk., kartofli świątka 45 tys. mk., marchew 15 tys., buraki 15 tys. mk., pietruszka 15 tys. mk., mendeł, kapusta główka 5 do 10 tys. mk., pomidory funt 9 tys. mk., kalafior sztuka 8 tys. mk., (p).

Ze stowarzyszenia wolnomyslicieli. W czwartek, dnia 27 b. m. o godz. 7.30 wieczorem w lokalu własnym przy ul. Gdańskiej nr. 87 wygłosił referaty p. dr. Mjeryński „O teorii rozwoju” i p. prof. Gacki „O szkole świeckiej”.

Zebrań dyskusyjnie prowadzić będzie p. dyrektor Henryk Kepiński.

O godz. 9 wiecz. odbędzie się posiedzenie komitetu obchodu rocznicy stracenia Franciszka Ferrera.

Czytajcie „Republikę”.

Zatargi w fabrykach włókienniczych. Powstały na tle regulaminów pracy.

W dniu wczorajszym wynikły w kilku większych fabrykach między innymi w fabryce Szajblera i fabryce Wolfsona na tle żądań robotników o usunięcie wywiezionych przez administrację fabryki regulaminów pracy.

Regulaminy te opracowywane były już od dłuższego czasu przez specjalną komisję złożoną z przedstawicieli związków zawodowych i związków przemysłowców celem odpowiedniego ich przy stosowania do istniejących regulaminów pracy przedwojennych.

Z najrozmaitszych przyczyn praca ta nie mogła być skuteczną ponieważ związki zawodowe na propozycje przemysłowców się nie zgadzały, wobec czego sprawą tą ujęły w swe ręce związki przemysłowców, które odnośny projekt przedstawiły inspektorowi pracy.

Wobec zatwierdzenia projektu tego przez inspektora pracy administrację poszczególnych fabryk postanowiły regulaminy te wywieścić celem ich zastosowania, czemu właśnie robotnicy się bezwzględnie przeciwstawili. (p).

Wiadomości sportowe.

MATCH ŁÓDŹ—KRAKÓW.

W dniu 30 b. m. na boisku D. O. K. Nr. IV odbędą się zawody międzymiastowe Łódź—Kraków.

Należy przypuszczać, że reprezentacja Łodzi w spotkaniu tym odniesie zwycięstwo po niezasłużonej ostatniej przegranej w Krakowie.

Wydział Gier i Dyscypliny L. Z. O. P. N. ustalił już skład reprezentacyjnej drużyny łódzkiej, a mianowicie w bramce grać będzie Pilc, a w obronie Karasjak i Kahl, pomoc Bersz, Kubik Stefan i Wieliczek w napadzie Kaake, Herbsteich, Kubik Olek, Kulawiak i Pogodziński, rezerwy tworzą: Magin, Thjel, Wildner i Wolfgang. (p).

REAL CLUB CRACOWIA 4 : 2 3 : 0 MADRYT, 23 WRZEŚNIA

Czwarte z rzędu spotkanie „Cracovii” w Hiszpanii wypadło dla niej niekorzystnie. Brak odpowiedniej liczby graczy rezerwowych, a przede wszystkim

w linii pomocy i obrony mści się na Cracovii w okrutny sposób. Gintel (nie zupełnie zdrow) oraz Fryc mimo doskonałych swych fizycznych warunków nie są w stanie bez przerwy grać z brutalnymi przeciwnikami i oni też najbardziej odczuwają skutki tej niefortunnej wybieżki do Hiszpanii.

Zawody z „Real Clubem” w Madrycie należały od niezwykle interesujących, zwłaszcza po pauzie, gdy Cracovia otrząsnęła się z apatii i inicjatywy ujęła w swe ręce. Trzeba zaznaczyć, że najsluszniejszy wynik zawodów powinien być „remis” — abowiem sędzia hiszpański nie przyznał Cracovii dwóch karnych rzutów — pomijając już fakt, że bramka dla hiszpanów po pauzie strzelona została w widocznej pozycji ofensywnej. Bramki dla Cracovii strzelili Chruściński i Łańko.

Następne zawody odbędą się w niedzielę — poczem Cracovia wyjeżdża do Sewilli, gdzie rozegra z końcem tygodnia dwa matche.

Teatr, muzyka i sztuka.

—:o:—

TEATR MIEJSKI.

Dziś po raz piąty z pp. Solską i Wysocką „Czarownica”, która wczoraj wypełniła widownię publicznością z entuzjazmem oklaskującą wspaniałą grę pierwszych polskich artystek, w ramach doborowego zespołu i pięknej inscenizacji dekoracyjnej.

W czwartek po cenach zrzeczeniowych „Fantazy” z p. Solską w roli Idalii. W sobotę premiera „Kochanek od serca”.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w środę, dnia 26, czwartek i piątek 28 b. m., odegrana będzie tryskająca humorem i aktualnością, satyra w 3-aktach Wł. Jastrzębiec-Zalewskiego p. t. „Gobelin”.

W sobotę, dnia 29 b. m. o godz. 4-iej po poł. odbędzie się pierwsze przedstawienie dla dzieci pracowników fabryki I. K. Poznańskiego. Wczorajem o godz. 8.15 premiera sztuki J. Szukiewicza w 4 akt. p. t. „Popychadło”.

W niedzielę, dnia 30 b. m. o godz. 3.15 po poł. arcywesoły wodewil z tańcami w 5 akt. „Królowa Przedmieścia”. Wczorajem 8.15 „Popychadło”.

PORANEK MUZYCZNY.

W niedzielę dnia 30 b. m. o godz. 12-iej w poł. odbędzie się w sali Filharmonii poranek muzyczny na którym wystąpi świetny skrzypek-wirtuoz Stanisław Fridberg z udziałem znanego w szerokiej kolach naszego miasta artysty — amatora Dr. L. Prybulskiego, Pan Frydberg wykona utwory Wieniawskiego: Kreislera, Zarzyckiego i in. Pan Prybulski zaś odśpiewa cały szereg arji i pieśni, a m. in. nieznaną u nas dotychczas arję i romanse Rachmaninowa. Przy forte pianie zasiądzie dyr. Ryder.

BAC I KONAMI ISHII W ŁODZI.

Jak było do przewidzenia, zapowiedź występu w Łodzi w sali Filharmonii japońskich tancerzy Bac i Konami Ishii wywołała w naszym mieście ogromne zainteresowanie. I nie dziwnego. Mało kto z nas miał dotychczas okazję podziwiać wielkich artystów japońskich. Para Ishii tańczyła ostatnio wielokrotnie w Berlinie z niebywałym wzrostem powo-

zaniem, a występy jej stanowiły sensację dnia. Bac i Konami Ishii po występach w Polsce wyjeżdżają do Francji i Anglii a potem wracają do Japonii. Kto więc pragnie przeżyć kilka chwil podniosłych wrażeń duchowych, niechaj więc popieszy na ten jedyny w Łodzi występ tancerzy japońskich, który niewątpliwie będzie uczcą artystyczną w wielkim stylu. Bilety w kasie Filharmonii.

NOWA PLACÓWKA KULTURALNA.

W swoim czasie zwrócił się obecni kierownicy teatru Popularnego w Łodzi p. Lucjan Wiśniewski i J. Pilarski do władz z prośbą o zezwolenie na prowadzenie teatru objazdowego na terenie województwa.

Jak się dowiadujemy uzyskali oni w sprawie tej odnośne zezwolenie wobec czego w najbliższej przyszłości uzyska na będzie nowa placówka kulturalno-oświatowa. p.

Kronika policyjna.

—:o:—

KREWKI SPLEPIKARZ.

W dniu wczorajszym do sklepu J. Glicksmana przy ul. Wolborskiej nr. 7, którego właściciel od dłuższego już czasu był pod obserwacją lotnych organów referatów walki z lichwą jako podejrzany o lichwę zjawili się funkcjonariusze policji celem dokonania rewizji.

Krewkjemu sklepikarzowi nie na ręce były smac te odwiedziny, gdyż zatrzasnął drzwi przed wchodzącymi i nie chciał ich wpuścić do sklepu.

Wobec tego sporządzono nań protokół, a sprawę skierowano do sądu. (p).

Walka z lichwą. W dniu wczorajszym podczas targu pociągnięto do odpowiedzialności cały szereg przekupniów, którzy sprzedawali produkty po nadmiernych cenach.

Wobec tego funkcjonariusze referatu walki z lichwą przy komisarjacie rządu skonfiskowali znaczną ilość mleka i masła u przekupniów, które też rozsprzedano po godziwych cenach ubogiej ludności. (p).

Co mówi prasa o niedoli urzędniczej.

Kwestja wynagrodzenia urzędników jest podstawową sprawą społeczno - państwową i jest nie tylko teraz, ale była nią zawsze, od zarania naszej państwowości. To też urzędnicy podkreślali to z naciskiem, domagając się od rządu należytego traktowania ich i ich rodzin. Rozchodzą się tutaj o byt 10 proc. obywateli, no tabene obywateli, pracujących przeważnie umysłowo, stanowiących mózg społeczeństwa.

Obecnie rząd piasto - chjenny traktuje urzędników jaknajgorzej, uważając ich za jakiś balast niepotrzebny, którego by się trzeba pozbyć koniecznie. W konsekwencji takiego traktowania urzędnicy reagują. Obecnie system wypłat i regulacja podwyżek doszła do takiego absurdu, że zwolany został przez Centralny Komitet Pracowników Państwowych wielki wiec w Warszawie przy udziale 14,000 osób ze ster urzędniczych.

O akcji tej pisze „Robotnik”:
Rozgoryczenie w świecie pracowników państwowych wzrasta w niebywały sposób i każdy rząd, mający cokolwiek oleju w głowie dołożyłby wszelkich starań, by w interesie państwa rozgoryczenie to usunąć. Obecnie rząd zamiaszt usuwać, właśnie do niego rządu usilnych starań, by rozgoryczenie wzmocnić, a ostatniej uchwały rady ministrów, polecającej wypłatę 30 proc. pensji z dniem 1 września jako „nadzwyczajnego dodatku na zakupy zimowe (węgiel, drzewo itp.)” za nic innego uważać nie można, jeno za kpiny, za rękawicę rzucaną przez sytego głodnemu.

Dzięki obliczeniom Turteltaubów, pokrzywdziwszy pracowników państwowych, rzuca im teraz jednorazową zapomogę na zakupy zimowe 30 proc. od tak obliczonych poborów na 1 września, na węgiel i drzewo, a ta zapomoga to w XVI-ej kategorii dla najuboższych 400,000, zaś w piątej aż 2 miliony marek. Za to ma się robić zakupy zimowe! Pracownicy nie chcą żadnych zapomóg, domagają się tylko tego, co im się słuszenie należy, domagają się tego, czego każdy pracownik ma prawo domagać się od swego pracodawcy, domagają się od swego pracodawcy, domagają się uczciwego obliczenia swych poborów.

I to nie są wszystkie przyczyny, gdyż istotnie jest ich daleko więcej, o czym

mówili konkretnie na wiecu posłowie Kuryłowicz i Chądzyński. Przemówienia te nie podobały się „Rzeczypospolitej”, która takie daje informacje o nich w artykule: „Wiec socjalistyczny urzędników”.

Wczorajszy wiec w Colosseum zorganizowany przez t. zw. Centralny Komitet Pracowników Państwowych był jednym więcej świadectwem wyrotowych poczynań naszej lewicy. Przemówienia prawdziwie przygodnych mówców były utrzymane na poziomie demagogiczno - wiecowym, a wystąpienie posła Kuryłowicza z P. P. S., na tym samym poziomie, wskazało jasno jaki to wiec.

Widać, że nie na rękę „Rzeczypospolitej” jest słyszeć dziś słowa prawdy pod adresem rządu ze swej familji. Tembardziej, że uchwalono tam uznanie dla posłów lewicy broniącej w sejmie postulatów urzędniczych.

Pozatem wiec uchwalił przystąpienie do strejku, o ile rząd nie uwzględni postulatów urzędniczych — od 5 października b. r. Na ten temat pisze „Kurier Warszawski”:

Projektowane strejków pracowników państwowych jest wszakże rzeczą wręcz niedopuszczalną. Wierzymy też, że szeroki ogół urzędników państwowych, czujący po obywatelsku, nie zechce dać posłuchu podszepotom agitatorów i wytrwa meżnie na posterunku, nie biorąc udziału w żadnej akcji strejkowej.

No, naturalnie! Siedzieli te masy urzędnicze spokojnie i wyczekiwały miło sierdzą, aż teraz już, już prawie w agonji podnoszą głowy i chcą żyć, chcą uchronić rodzinny swe od śmierci głodowej. Toż to zawód dla Chjenny niesłychany.

Słusznie też mówi „Express Poranny”:
Ci, którzy urzędnikowi mówią, że Polska niema pieniędzy, że jest za uboga, aby dostatecznie wynagrodzić swego urzędnika, niech zajrzą do kas tych, którzy w stosunku do swego bogactwa, dają państwu śmiesznie mało.

I dopóty to się nie stanie — sfery urzędnicze nie mogą zaprzestać walki o byt. Oby była ona najkulturalniejsza i dla państwa nieszkodliwa, ale nie można pozwolić na faktyczną głodówkę urzędników!...

KOMUNIKAT.

Żydowska młodzież akademicka w ciągłym borykaniu się z losem, w nieustannej i ciężkiej walce o możność kształcenia się na wyższych uczelniach, nie na jedną napotyka przeszkodę. Kleśka mieszkaniowa w stolicy daje się szczególnie odczuć akademikom. Czyż nie jest to zgroza, że 75 proc. owego ciężko zapracowanego zarobku, a częstokroć, całkowity zarobek wydać musi akademik na mieszkanie?!

Akademicy — żydzi posiadają obecnie tylko jedno ognisko dla 14 osób, pozabawione przytem elementarnych urządzeń, niezbędnych dla pracy umysłowej. Celem radykalnego rozwiązania tej naglącej sprawy powstała przy Komitecie pomocy studentom — żydom Sekcja budowy żydowskiego domu akadem. w Warszawie.

Komitet ten podjął się ciężkiego zadania.

Wzniesienie domu dla kilkuset akademików wymagać będzie wielkiej ofiarności społeczeństwa. Niechże więc ta ofiarności ślachetna będzie dowodem, iż społeczeństwo żydowskie bez różnicy zawodu i stanowiska dba o swoją młodzież akademicką, troszczy się o jej przyszłość. Tym doniosłym czynem zasłabi sobie społeczeństwo prawdziwą wdzięczność przyszłych pokoleń akademików, przyszłych kadr naszej inteligencji. Dlatego też Łódzki Komitet zwraca się do społeczeństwa żydowskiego z gorącym apelem:

Niech nikogo nie zabraknie przy wielkiem dziele!
Niech nikt nie odmówi owej pomocy!
Popierajcie akcję budowy!

Kupujcie cegielki i składajcie ofiary!
Łódzki komitet pomocy stud.-żydów.
Sekcja budowy Żyd. domu Akadem.
w Warszawie
Łódź, 25 września 1923 r.

Sprzedawca

obeznany z klientelą w branży włókienniczej poszukiwany od zaraz do składu manufaktury.

Oferty wraz z referencjami do admin. „Republiki” pod „S. T.”

Komunikat.

Biuro Adresowe m. Łodzi ogłasza, że z dniem 25 września 1923 r. opłaty na rzecz kosztów utrzymania Biura Adresowego m. Łodzi będą pobierane w następującej cenie: 10000 marek za jeden blankiet zameldunkowy lub wymeldunkowy. Inne opłaty za zameldowanie lub wymeldowanie ludność nie obowiązują.

Informacja prywatna o adresie mk. 5000.

K. Sitkowski
Kierownik biura.

4258

We wtorek
„SPORT”

CZYTAJcie

„EXPRESS WIECZORNY”

OSTATNIE TELEGRAMY.

Znowu bomby w stolicy.

Korespondent „Republiki” telefonuje z Warszawy:

Dzisiaj wczesnym popołudniem znaleziono w ogrodzie Saskim, na tyłach gardedorb artystów Teatru Letniego, dwie bomby.

Znajdowały się one w składzie plan-

tacji miejskich, na rodzaju śmietnika.

Wezwano straż ogniową z komendantem na czele. Zarządzono środki ostrożności. Wezwano też specjalistę sapera.

Okazało się, że bomby są rozładowane i niebezpieczeństwa nie przedstawiały. Śledztwo w toku.

Strejk pracowników miejskich w Warszawie.

Nasz warsz. korespondent telefonuje: Związek pracowników miejskich na wczorajsze plenarium zebraniu powziął następującą uchwałę:

Ponieważ niejednokrotnie piśmienne protesty związku urzędników miejskich w sprawie opóźniania wypłat i tak już niedźnych poborów pracowników miejskich nie odniosły żadnego skutku, zarząd związku na plenarnym posiedzeniu w dniu 24 b. m. uchwalił na znak prote-

stu przeciw karygodnemu postępowaniu magistratu zawieszenie w dniu 26 b. m. (środa) pracę w biurach i instytucjach miejskich na przeciąg trzech godzin, od 8 rano do 11 przed południem. Jednocześnie zarząd podaje do wiadomości, że niewypłacenie przez magistrat we właściwym terminie należki październikowej spowodować może bardzo przykre i niepożądane dla ogółu następstwa.

ODCZYT PIŁSUDSKIEGO.

KRAKÓW, 25 września. — Przyjazd marszałka Piłsudskiego do Krakowa oczekiwany jest w pierwszych dniach października.

Przed przyjazdem przybędzie do Krakowa delegat marszałka, aby omówić z krakowskim komitetem program przyjęcia pobytu marszałka w Krakowie.

Marszałek wygłosi w starym teatrze szerog odczytów.

SENATOR OSIŃSKI W MOSKWIE.

A.W. — MOSKWA, 25 września. — Dnia 20 b. m. przybył tutaj senator Osiniński, celem zwiedzenia wystawy przemysłowo-rolniczej i zapoznania się z sytuacją w Rosji.

RUCH WOJSK NIEMIECKICH NA POGRANICZU.

AW. — GDANSK, 25 września. — Do nasza tu z Królewca, iż do garnizonów prusko-wschodnich, powracają oddziały wojskowe, które ukończyły wielkie manewry na pograniczu polskiem, poczynsz od Elbląga, aż do Wierzbolowa. Załogi garnizonów wschodnio-pruskie zostały znacznie wzmocnione tak, że są daleko silniejsze, niż przed wojną.

KONIEC KONFLIKTU WŁOSKO-GRECKIEGO.

PAT. — PARYŻ, 25 września. — „Petit Parisien” pisze o przebiegu konferencji ambasadorów w sprawie konfliktu włosko-greckiego co następuje: Komisja siedząca stwierdziła winę władz greckich. Pomimo to ewakuacja Korfu nastąpi w dniu 27. bm. Włochy otrzymają 50 milionów lirów. Po ewakuacji wysp, konflikt włosko-grecki należy uważać za skończony.

O HONOR NARODOWY NIEMIEC.

AW. — BERLIN, 25 września. — „Zeit”, dziennik uważany obecnie za oficjalny organ Stresemana, pisze, że jest możliwość nawiązania ponownych rokowań z Francją, przyczem podano warunki kapitulacji nie przynoszą uszczerbku niemieckiemu honorowi narodowemu. W dalszym ciągu artykułu autor żywi nadzieję, że naród niemiecki pokładać będzie dostateczne zaufanie do swego obecnego rządu, iż ten będzie bronił honoru narodowego.

TRZESEINIE ZIEMI W PERSJI.

PAT. — PARYŻ, 25 września. — We dług doniesień z Teheranu, katastrofa trzęsienia ziemi w prowincjach Kerman i Khorowan sprawiła wielkie szkody. Kilka wiosek uległo całkowitemu zniszczeniu. Według dotychczasowych obliczeń 123 osoby poniosły śmierć oraz kilkaset osób rany.

FASZYZM NA WĘGRZECH.

Władze budapeszteńskie, wpadły na trop silnej organizacji faszystowskiej na Węgrzech.

Organizacja ta przygotowuje zamach stanu i prowadzi gorączkową propagandę.

Na czele spisku stoi Juliusz Gonjos, a propagandą kieruje Fryderyk Eckhard. Były szef katedra przy przydomie ministrów.

Z pośród posłów sejmowych wybitną rolę w ruchu faszystowskim odgrywa Leher-Lendvai i Kadar Lehel.

Celem zamachu jest wprowadzenie królewskiej władzy na Węgrzech i sytuowanie ruchu socjalistycznego.

Faszyści oblicz swą organizację całą kraj, posiadają nie tylko dobrze wyćwiczone bojówki kierowane przez b. oficerów z wojny światowej, ale rozporządzają ponadto magazynami amunicji i broni.

Magazyny te są tak dobrze zakonserwowane, iż nie zdołano ich wysledzić, umieszczone są bowiem po wsiach, a czuwają nad nimi zaufani chłop. i ziemianie.

NOWY OKRET POLSKI.

PAT. — GDANSK, 25 września. — „Gazeta Gdańska” donosi z Chrystianii: Wczoraj wywieszono banderę polską na statku „Józef Englisch”, będącym własnością polskiego towarzystwa żeglugi morskiej „Biały Orzeł”. Równocześnie wykreślono ten okręt z rejestru floty norweskiej i wciągnięto w rejestr polskiej floty handlowej. Parowiec „Józef Englisch” wyjechał z ładunkiem z Anglii i mniej więcej za cztery tygodnie przybędzie do Gdańska.

PIERWSZY PREZYDENT REPUBLIKI TURECKIEJ.

PAT. — PARYŻ, 25 września. — We dług doniesień z Konstantynopola, stronnictwa większości wysunęły kandydaturę Mustafa Kemala paszy na stanowisko pierwszego prezydenta republiki tureckiej.

Sala Filharmonij.

Organizacja Sjonistyczna w Łodzi.

Sala Filharmonij.

W niedzielę, dn. 30 b. m. odbędzie się

Wiec

n. t. XIII Wszechświatowy Kongres Sjonistyczny w Karlsbadzie.

Wiec

referować będą: sen. dr. Braude i dr. Gottlieb z Warszawy.

Początek punktualnie o godz. 6-ej, koniec o g. 8-ej.

Bilety do nabycia w Organizacji Sjonistycznej, Cegielniana 4, a w dzień wiecu w kasie Filharmonij.

Łódź wobec haussy dolara

Dalsza zwyżka dolara. Tajemnica „trzeciego notowania”. Interwencja P.K.K.P. gangrenizuje rynek. Samowola w przeliczaniu cenników dolarowych. Mocna tendencja na rynku bawełnianym. Trudne położenie w dziedzinie tkanin wełnianych.

Sytuacja w Łodzi komplikuje się z dniem każdym, w miarę jak kurs dolara dąży do coraz wyższego poziomu.

Jesteśmy nadal świadkami niezmięszającej się haussy, której natężenie jest znaczne, gdyż dochodzi do 10 proc. dziennie. Oczywiście oficjalne notowania nie są w zupełności miarodajne, gdyż nie tylko przydział dewiz podług nich jest minimalny, ale też jest tajemnicą poliszynela że nawet na zebraniach giełdy walutowej dokonywa się poważnych transakcji.

T. zw. notowanie trzecie, które podaje „Express Wieczorny” jest podstawą podług której transakcje te są dokonywane. Kursy notowania trzeciego, nie różnią się bardzo od tych, wedle których obraca się dewizami prywatnie. Jesteśmy świadkami paraoksalnego zjawiska. Pod okiem komisarza giełdowego, podobno obraca się dewizami po kursach, będących odpowiednikiem popytu i podaży podczas gdy dla ustalenia oficjalnych notowań, bierze się za podstawę sprzedaż interwencyjne Polskiej krajowej kasy pożyczkowej. Tego rodzaju polityka dewizowo-giełdowa musi być określona, jako wysoce niezdrowa i szkodliwa. Cóż jednak począć, skoro poglądy wszystkich dotychczasowych ministrów skarbu, znacznie odbiegają i nadal odbiegają, nie tylko od zaleceń międzynarodowych konferencji finansowych, ale też nie liczą się z negatywnymi wynikami dotychczasowych metod dewizowych. W tych warunkach zarówno podaż, jakoteż oczywiście popyt koncentrują się poza giełdą. Utrudnia to niezmiernie politykę finansową, gdyż ministerstwo skarbu traci w wysokiej mierze możliwość kontrolowania bilansu płatniczego i umożliwia istnienie poważnych różnic kursowych.

Nie trzeba wyjaśniać, że taki stan działa podniecająco na drożyznę, w tych wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, które skazane są na posługiwanie się walutami obcymi, a więc też na uwzględnieniu ich w znacznej mierze w kalkulacji.

Najwięcej odczuwamy to w Łodzi, zwłaszcza w okresie wprowadzenia cenników dolarowych. Motywem do stosowania ich było, wedle oświadczeń prze-

mysłowych zamierzenie zredukowania cen. Tymczasem staliśmy się świadkami zupełnie odwrotnego zjawiska. Trudno, że ceny rosną, wskutek trwającego spadku marki. Gorsze jednak jest to, iż przy obliczaniu podstaw dla ustalenia kursu dolara postępuje się bardzo samowolnie. Oczywiście jest to możliwe jedynie w tych warunkach, gdy dla transakcji dewizowych nie jest miarodajna giełda, ale obroty poza giełdowe.

Sanacyjne zabiegi cennikowe nie przedstawiają się pomyślnie. Jedną z największych fabryk bawełnianych sprzedaje na następujących warunkach. Przy pokryciu, wynoszącym 33 proc. gotówki przyjmuje 67 proc. weksli, nie dłuższych nad 30 dni. Przy pokryciu 50 proc. gotówki, przyjmuje wprawdzie 50 proc. portfelu, na termin nie dłuższy, aniżeli 42 dni. Podobno zamierza skrócić ten termin z każdym dniem, o jeden dzień, tak aby w przeciągu dwóch tygodni, otrzymywać w całości portfel 30-dniowy, nadający się do pomieszczenia w P. K. K. P. Za podstawę tą wzięte ceny w centach, przyczem kurs dolara bywa ustalany według notowań oficjalnych z dodatkiem 10 proc. Inna znowu wielka fabryka bawełniana, przyjmuje wprawdzie 50 proc. portfela 45-dniowego, jednak tytułem procentów dolicza pół proc. dziennie. Skoro zważymy, że na ryzyko walutowe dolicza 10 proc. to otrzymamy w rzeczywistości ceny o 21,5 proc. wyższe od notowanych.

Widzimy więc, że przez stosowanie cenników centowych sytuacja nie uległa poprawie. Przemysł na usprawiedliwienie swych metod sprzedażnych podaje nieumiejętną politykę dewizową rządu.

Mimo jednak wysokich cen, tendencja rynku bawełnianego ma wybitnie mocny charakter.

W dziale tkaniny wełnianej, panuje nadal bardzo niepomyślna sytuacja. Pokrycie wynosi od 10 do 20 proc., przyczem portfel nie jest krótszy, aniżeli na 60 dni. W porównaniu więc z rynkiem bawełnianym jest położenie rozpaczliwe. Charakterystycznym jest, że procent portfelu gotówkowego, jest przy lepszych warunkach towarów wełnianych wyższy.

Wiadomości gospodarcze.

URODAJ W ROSJI.

Trudno jest określić tegoroczny urodzaj w Rosji na podstawie niedokładnych i często sprzecznych wiadomości. Według oficjalnych danych obszar zasiewu w całym państwie wynosi 60.800 dziesięcin, czyli w porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększył się o 18 proc. Ostatnie wiadomości o stanie zasiewów określają urodzajność związkowych republik sowieckich na 2,3 stopnia. Dżdżysta pogoda nie sprzyja zbiorom. Urodzaj tegoroczny zapewne nie będzie lepszy, niż zeszłoroczny. Większy nadmiar zboża spodziewany jest na Ukrainie, gdzie przeciętny stan zasiewów wynosi 3,2 stopnia.

Niezależnie od tego, jaki będzie urodzaj, rząd sowiecki przygotowuje się do eksportu zboża. Mówi się o bardzo wygórowanych cyrach 200 — 250 milionów pudów t. j. prawie o połowie przedwojennego eksportu. W tym celu rząd

sowiecki mobilizuje środki przewozowe, doprowadzając do porządku z wielkim nakładem południowe porty nie tylko pierwszorzędne. Również pogłębia się dno i porządkuje składy w porcie archangielskim, zaś z Łotwą prowadzone są pertraktacje w sprawie przerobienia na szeroki toru kolejowego na Libawę. Rząd sowiecki rozważa też projekt eksportu zboża przez Polskę.

NOWE SZYBY NAFTOWE.

W dniu 7 września r. b. dowieziono w szybie Łaszcz kopalni Łaszcz-Oleum w Tustanowicach w głębokości 1531,7 m. do cystern ropy wybuchowej i około 80 m³ gazu na minutę.

W dniu 13 września r. b. w szybie nr. 10 kopalni Ratozżyn Boryslawski w Boryslawie otrzymano w głębokości 1550,7 m. produkcję wybuchową 4 cystern na dobę 15 m³ gazu.

Wobec tego w miesiącu wrześniu

Pogłębienie stosunków handlowych z Austrią.

Kupcy i przemysłowcy austriaccy przybyli do Polski.

AW. — WARSZAWA, 25 września. Wycieczka austriacka sfer gospodarczych, pod przewodnictwem austriackiego ministra przemysłu i handlu, p. Schirfa przybyła do Warszawy, dnia 25 b. m. o godz. 4 po poł. Goście witali na dworcu minister przemysłu i handlu Szydłowski, minister poczty i telegrafów Mszczęński, poseł austriacki Post, oraz dyrektor departamentu przemysłowego Dąbrowski i górnośląskiego Kiedroń, wojewoda Moskalewski i przedstawiciele polskiego świata przemysłowego.

Po powitaniach i krótkim przemówieniu na dworcu głównym, goście udali się do poselstwa austriackiego i do fo-

telu „Bristol”.
O godz. 8 wieczór odbyło się zebranie towarzyskie z przedstawicielami rządu i sfer przemysłowych. Dnia 26 b. m. rano udzieli gościom audjencji minister Szydłowski.

UMOWA POCZTOWA Z AUSTRIĄ.

PAT. — WARSZAWA, 25 września. Dnia 25 bm. o godz. 16.30 przyjechał do Warszawy z wycieczką z Wiednia austriacki generał dyrektor poczty i telegrafów dr. Konrad Hocheisel, celem zawarcia umowy pocztowo-telegraficznej między Polską i Austrią, przyczem omawiana będzie także sprawa lotnicznej komunikacji pocztowej między temi państwami.

produkcja ropy wyniesie przeciętnie dziennie około 173 cystern, a produkcja gazu około 640 m³.

NASZ PRZYWÓZ I WYWÓZ.

Główny urząd statystyczny podaje do wiadomości dane statystyczne handlu zagranicznego Polski za 6 miesięcy pierwszego półrocza r. b.

Wartość		Na 100	
Mie-	Waga	w tys.	w milionach frank.
siące	tonn	fr. zł.	przyw.
		siące	Wyw. Wyw. pokr.
			wyvw.
I	220.5	1,368.6	99.4 71.8 72.3
II	260.7	1,469.2	81.5 94.4 115.8
III	300.4	2,151.2	98.2 143.2 145.8
IV	286.0	1,335.0	100.5 108.8 108.2
V	251.5	1,464.3	101.3 94.7 93.5
VI	290.7	1,632.6	92.0 93.3 101.4

100-MILJONOWE BANKNOTY GDAŃSKIE.

PAT. — GDAŃSK, 25 września — W najbliższych dniach senat gdański wypuszcza w obieg banknoty „Notgeldu”, opiewające na 100 milionów marek niemieckich.

GIEŁDY.

NOTOWANIA OFICJALNE.

Bank Handlowy	1825.
Bank dla H. i Prz.	240 (1) 280—270.
Bank Kred. Warsz.	90—120.
Bank Pol. Przem. Lwow.	83—100.
Bank Zw. Ziemiąn	80.
Bank Zachodni	730—725.
Bank Kupiecki Łódz.	60.
Kijewski	400—425.
Wildt	155.
Częstocice	5050—4950—5000.
Michałów	510—497 i pół. (2) 590—525—535.
Firlej	170.
Cukier	7900—7400 (4- 7900—7700—7800—(5) 9000—8600—8750 (7).
Łazy	65.
Drzewo	47 i pół—56—55.
Cegielski	142 i pół—122 i pół—131.
Węgiel	875—820—860 (1) 900—850 880 (2) 1050—940—970.
Lilpop	130—120—125 (1) 135—125, (2) 155.
Modrzejów	1100 (1) 1375—1300—1340
Ostrowiec	2075—1900, V em. 1950—1870—1882 i pół.
Ortwejn	115.
Rohn	250—240.
Rudzi	580—(1) 700—615.
Starachowice	950—980—915.
Parowozy	115—110.
Unja	1100—1000.
Fizner	1800.
Korek	65.
Tendencja	niejednolita.
Zieleniewski	2078—2150—2100
Zyrardów	55—53 i pół—54
Borkowski	145—130
Łabkowski	31 i pół—30 i pół

Żegluga	25
Polbał	28
Haberbuch	510—495—500
Nafta	105—102
Nobel	300—295
Puls	85—75—81 i pół
Chodorów	890—950—935
Czersk	342 i pół—340
Gosławice	410—375
Norblin	270—255 (1) 410 mniej
Trzebiń	185
Cmielów	285—290
Spirytus	500—550—525
Pustelnik	205—235
Sole potas.	1050—1150—1125
Spieß	335—325
Syndykat roln.	450—505
Elektryczność	1400
Klucze	165—150
P. T. E.	175—170
Belpol	32
Konopie	145—122 i pół—125
P. T. G.	765

WIECZORNA POGIEŁDA AKCJOWA.

AW. — WARSZAWA, 25 września	
Cegielski	135000
Nafta	110000
Nobel	300000
Parowozy	110000
Polski Przem. Lwów	100000
Starachowice	950000
W poszukiwaniu Siła i Świat	
Pruszków	70000
Kauczuk	75000
Lechita	20000
Lokomotywy	185000
Nitrat	55000
Opatówek	120000
drobne	200000
Hurotnia opałowa	9000
Polski Lloyd	60000
Tendencja dla akcji utrzymana.	

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

PAT. — BERLIN, 25 września — Urzędowa	
Anglja	548.625.000—551.375.000
Ameryka	120.697.500—121.302.500
Francja	7.660.800—7.699.200
Szwajcaria	21.65.850—21.714.150
Austria	171.570—172.430
Praga	3.620.025—3.639.075
Leje	500.000
Dolary	121.000.000
Funt y szterl.	550.000.000
Franki franc.	7.680.000
PTT. — GDANSK 25 września — Urzędowa.	
Dolary ameryk.	114.712.500—115.287.500
Funt y szterl.	528.675.000—531.325.000
Guldery holend.	46.882.500—47.117.500
Marka polska	40.897.50—41.102.50
Przekaz na Warszawę	41.895—42.105.
Przekaz na Paryż	7.481.250—7.18750
PAT. — ZURYCH, 25 września — Urzędowa.	
Notowania końcowe.	
Berlin	0.000040
Nowy Jork	557.25
London	2540
Paryż	35.40
Praga	16.30
Warszawa	0.0017
Wiedeń	0.0079

Sala Filharmonji

Sobota, dnia 29 września r. b. o godz. 3 pp.

Sala Filharmonji

DYSKUSJA LITERACKA o

7 POWIESZONYCH

L. Andrejewa Biora udział: Dr. J. Szypper, Dr. M. Wajchert (Warszawa); Mak Erik (Wilno) i Lazar Fuchs.

SALA FILHARMONJI

Niedziela, dnia 30 września o godzinie 8³⁰ wieczorem

Wynajmie lub kupię

WIELKI KONCERT

Wszelkich gatunków stawy

RUTH LEWIASZ (KOL. SOPR.) M. RUDINOW (BAS) z udziałem Haliny SEMMLÓWNY (skrzypce) dyr. T. RYDER (akomp.) Bilety już do nabycia przy kasie Filharmonji. 4277

plac z bocznica kolejowa Oferty w adm. pod „bocznica”. 4232

Sezon 1923-24.

Sezon 1923-24.

Orkiestra Filharmoniczna

Sala Filharmonji, ul. Dzielna 20.

w ŁODZI, Zarząd i Sekretariat Piotrkowska 79.

Inauguracja sezonu 1923-24.

Pierwszy koncert odbędzie się we wtorek 2 października o g. 8.15 w.

Dyrekcja

EMIL MŁYNARSKI

SOLISTA

KONRAD ANSORGE

(fortepian).

W programie m. in.: E. Młynarski: Symfonia F-dur (pierwszy raz w Łodzi) L. v. Beethoven: Koncert fortepianowy Es-dur.

Dyrekcja L. O. F. ogłasza niniejszym **Abonament** na I-szy cykl wielkich koncertów symfonicznych (6 koncertów):

Wtorek, dnia 2 października	I koncert	Dyrekcja EMIL MŁYNARSKI—Solista C. ANSORGE
" " 9 " "	II " "	GRZEGORZ FITELBERG—Solista ALFRED HOERN
" " 16 " "	III " "	W. BERDIAJEW—Solista E. PETRI
" " 23 " "	IV " "	W. BERDIAJEW—Solista GIESEKING
" " 30 " "	V " "	GRZEGORZ FITELBERG—EDYTA VOIGTLAENDER
" " 6 listopada	VI " "	GRZEGORZ FITELBERG—MELANIA RORT (słynna śpiew.)

Uwaga: W niedziele i święta, począwszy od dnia 7 października odbywać się będą o godzinie 12 w południe

PORANKI LUDOWE

z udziałem wybitnych dyrygentów i solistów.

Fortepian koncertowy firmy C. Bechsteina (nowy) ze składu fortepianów Karola Koischwitza, ul. Moniuszki 2.

Kasa przyjmuje zamówienia na I-szy Cykl Abonamentowy. Sprzedaż biletów odbywać się będzie w gmachu Filharmonji przy kasie №2 od 11—1 i od 3—7 po południu 4267

Teatr „SCALA”

„Wesoła noc”

Nowości! Dziś i jutro o godz. 8.30 Premiera! Zjedn. trupa Żydowska pod dyr. Kompaniejca. 4271 Operetka w 3 akt. z udziałem całego zespołu, baletu i chóru.

Komunikuje się, że

WPISY

na 8 kl. Kompletu Gimnazjalne dla dorosłych pod kierownictwem rutynowanych profesorów szkół średnich, odbywają się

w gimn. p. Magalifowej WSCHODNIA 62, od 7—9 wieczór.

W ciągu roku przechodzi się 2 klasy podług programu gimn. państwowych. Nauka odbywać się będzie od 7—10 wieczór.

Samodzielny

buchalter - bilansista

pierwszorzędna wykwalifikowana siła fachowa, posiadająca 25-letnią praktykę, pragnie zmienić posadę. Oferty sub „M. O. 120” do adm. „Republiki”. 4259

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch. Tel. 13-35.

SALA FILHARMONJI, pl. Prez. Narutowicza 20. Niedziela, dn. 30 września o godz. 12-ej w południe

Poranek muzyczny

Program wypełnią:

Stanisław FRYDBERG

(Skrzypce)

Dr. L. PRYBULSKI

Śpiew.

Przy fortepianie Dyr. TEODOR RYDER.

W programie: Wieniawski Romans. Zarzycki Mazurek. Moniuszko Arja z op. „Halka”. Verdi Arja z op. „Rigoletto”. Dvorak-Kreisler Danse slovaque. Czajkowski Serenada melancolique. Rubinstein Epitalama z op. „Neron” oraz romanse Rachmaninowa, Czajkowskiego i in. Bilety do nabycia w kasie Filharmonji codziennie od godz. 10—1 i od 3—7 wieczorem. 4279

Wykwalifikowany APRETER

który podczas swojej dwudziestoletniej działalności w kraju i zagranicą osiągnął gruntowną fachową znajomość angielskich metod apreturowania, pragnie wstąpić, jako udziałowiec do przedsiębiorstwa posiadającego dobre widoki rozwoju z kapitałem

15.000 franków szwajcarskich

Najchętniej wstąpiłby do fabryki branży sukiennej ewent. wydzierzałby apreturę zarobną.

Oferty pod „H. T.” do adm. „Republiki”.

Międzyzwiązkowa Komisja Pracownicza.

Dziś w środę, dn. 26 września r. b. o godz. 8 i pół wiecz. w sali Związku Zawodowego Pracown. Handl. i Biurowych w Łodzi, Al. Kościuszki 21, odbędzie się

zebranie delegatów pracowniczych

firm zrzeszonych w Zw. Przem. Włókienniczego w Państwie Polskim, celem omówienia cennika za drugą połowę września r. b.

Koledzy, stawcie się licznie! 4257

Michał Reitberger

Andrzeja № 7, 861—5 jest upoważniony do wpłacania podatków skarbowych i komunalnych, Ostateczny termin do wpłacenia podatku obrotowego za miesiąc sierpień upływa z dniem 28 września.

Do sprzedania:

sypialnia, stół rozsuwany, stół salonowy, duże lustro ze szafeczką. Radwańska № 19. miesz. 19, 9—10, 2—3, 7—9. 4261

Młody człowiek

poszukuje pokoju przy rodzinie. Oferty proszę do administracji pod „M. D.” 4222

Sprzedam protest

na milion Mkp, z dnia 7. 9. za 900.000 Mkp. M. Edelbauma (Zachodnia 64) Wiadomość w redakcji sub. „P.” 245

Nauczycielka

z wyższym wykształceniem pedagogicznym i kilkuletnią praktyką przyjmie dzieci w wieku od lat 6—10 do kompletów w zakresie klas wstępnych. Wiadomość: od 1—4 p. p. Zachodnia 63, m. 3. 200

Plące 150 procent drożej kupuję Brylanty,

złoto, srebro, perły, diamenty, stare zegarki, bizuterie, garderobę i dywany. 267

Konstantynowska 7

Z. MILICH,

prawa oficyna i piętro

Znaleziono

teczkę z pieniędzmi i papierami w pociągu Kraków—Poznań. Po odbiorze można się zgłosić ul. Piotrkowska Nr. 210, Süßmann. 4228

Dr. med.

P. Langbard

Zawadzka 10. Choroby skórne i weneryczne od 9—12 i od 5—8.

Dr. Rózaner

Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe, leczenie sztucznym słońcem górskim. DZIELNA № 9. Przyjmuje od 8—10 i od 4—8

Zakład Krawiecki damski 4230

Si. Kaczka

Benedykta 10. Sezon jesienny i zimowy rozpoczęty.

Plac węglowy

z bocznica kolejową ewent. wagą kupię lub wydzierżawię. Zgłoszenia pod „Węgiel” do administracji „Republiki” 4247—1

BIURO TECHNICZNO - BUDOWLANE

inż. F. ZEJDLER i S-ka

Łódź, ul. Łakowa 19.

SPECJALNOŚĆ: KONSTRUKCJE ŻELBETOWE.

Wykonujemy wszelkie prace z dziedzin budownictwa jak: fabryki, domy, mosty, zbiorniki i t. p. Plany koncepcyjne, obliczenia statystyczne, kosztorysy, ekspertyzy techniczne i t. p.

Przyjmując dozór techniczny nad budowaniami, powierzamy takowy przez rząd uprawnionym inżynierom-budowniczym. 4095

STAN RACHUNKÓW ŁÓDZKIEGO BANKU DEPOZYTOWEGO, SPÓŁKI AKCYJNEJ

Centrali w Łodzi i Oddziałów: w Warszawie i Lwowie
na dzień 1 września 1923 r.

Stan czynny.

Stan bierny.

1. Gotowizna w kasie	5 636 329 695		1. Kapitał Zakładowy	300 000 000	
Pozostałość w P. K. K. P.	1 535 184 408 60		Kapitał Zapasowy Ustawowy	100 000 000	
Pozostałość w P. K. U.	71 874 673	7 243 388 776 60	Wpłata III Emisji	100 000 000	500 000 000
2. Pieniądze, przekazy i weksle zagran.		6 475 266 826 33	2. Wkłady: a) Rachunki czekowe	2 437 189 263 08	
3. Papiery procentowe własne		187 920 201 74	b) Salda kredytowe rach. otwart.		
4. Weksle zdyskontowane		4 985 829 392	kredytu i lorowych osób i		
5. Pożyczki terminowe		319 205 000	instytucji handlowo-przem.	7 980 515 390	10 417 704 653 08
6. Rachunki lorowe i otwartego kredytu		1 733 834 214 05	3. Redyskonto weksli	696 175 000	
7. Korespondenci: Banki „LORO”	10 576 502		Zastaw walorów własnych	2 315 922 150	3 012 097 150
„NOSTRO”	14 658 111 833 95	14 668 688 335 95	4. Korespondenci: Banki „LORO”	231 451 167	
8. Koszty handlowe		2 623 154 996 28	Banki „NOSTRO”	9 607 462 189 25	9 838 913 356 25
9. Inkaso weksli		2 886 348 670	5. Procenty i prowizje		4 721 502 089 60
10. Rachunki z Oddziałami		1 750 696 456	6. Różni za inkaso		2 896 068 670
11. Różne		2 473 070 710	7. Rachunki Oddziałów		1 272 260 295
			8. Sumy Przechodnie		10 691 295 338
			9. Różne		1 997 562 024
		45 347 403 578 95			45 347 403 578 95

Dyrekcja Koncertów: Alfred Strauch. Telefon 13-85.

SALA FILHARMONJI, ul. Prez. Narutowicza 20.

OTWARCIE SEZONU KONCERTOWEGO 1923/24

Wzorem roku ubiegłego pragnąc zapoznać szerszą publiczność z najwybitniejszymi przedstawicielami świata muzycznego doby współczesnej, a zarazem z całokształtem arcydzieł literatury muzycznej, dyrekcja Koncertów Alfreda Straucha urządzi w nadchodzącym sezonie koncertowym

20 KONCERTÓW WIELKICH SOLISTÓW

Po ostatnim koncercie ubiegłego sezonu prof. F. Halpern zaznaczył 9.-6. w № 155 „Głosu Polskiego”. „Koncert Maurycyego Rosenthala był ostatnim z cyklu „Wielkich Solistów”, którym dyrekcja Alfreda Straucha godnie sezon koncertowy zakończyła. Należy jej się szczerzy dank za ten cykl 19-tu interesujących wieczorów, które przyczyniły się do podniesienia poziomu muzycznego naszego miasta”.

Koncert pierwszy: Sobota, d. 29 września o g. 8.30 w.

Koncert drugi: Poniedziałek, d. 1 październ. o g. 8.30 w.

IGNACY FRIEDMAN
Solista światowej sławy.

Stanisław GRUSZCZYŃSKI
Tenor bohaterki Opery Warszawskiej z udziałem słynnej artystki Teatru Wielkiego

Program: Schumann: Sonata op. 11 Fis-moll. Chopin: Ballada № 4. Walc. Nokturn 2 Mazurki, 4 Etiudy. Debussy: Soirée danse Grenade. Dohnanyi: Pastorale. Snt: Menuet. Henselt Godowski: Si oisea j'etais Strauss-Godowski: Zycie artystów.

Marji BUDZISZEWSKIEJ
oraz dyr. Opery Warsz. JAKÓBA HIRSZFELDA
W programie: Arje z oper. Pajace, Żydówka, Lohengrin, Carmen, Tosca, M-me Butterfly, Halka, oraz pieśni polskie, francuskie i włoskie.

Koncert trzeci: Czwartek, d. 4 październ. o g. 8.30 w.

Koncert czwarty: Niedziela, 7 październ. o g. 8.30 w.

Kwartet prof. Rosè
NASTĘPNIEJSZY W EUROPIE

Kwartetu Rosè
Drugi i ostatni występ najslawniejszego w Europie

Program: Mozart: Kwartet smyczkowy B-dur. Beethoven: Kwartet smyczkowy E-moll op. 59. Haydn: Kwartet smyczkowy Es-dur op. 33/2.

Program: Brahms: Kwartet smyczkowy G-moll. Beethoven: Kwartet smyczkowy A-dur op. 18/V. Schubert: Kwartet D-moll (Smierć i dziewczyna).

Następnie wystąpią artyści tej miary, jak: Mikołaj Orłow, Alfred Piccaver, Leo Slezak, Jack Thibaud, Józef Szigeti, Jan Kubelik, Henri Marteau, Ignacy Dygas, Dębicka, Jadwiga Lachowska, Józef Pembaur, Alma Moodie, Kwartet Sevcika Józef Turczyński, Ada Sari, Seweryn Eisenberger, Dmitry Smirnow, Egon Petri i inni.

Sprzedż biletów na poszczególne koncerty rozpoczęta w kasie Sali Filharmonji ul. Prez. Narutowicza 20, od godz. 10-1 i od 3-7 po poł. 4278-1

W pracowni sukien 4251
WALCERZYKOWEJ
Piramowicza 9
są do nabycia suknie i kostjumy wełniane.

Kasa ogniotrwała
okazyjnie do sprzedania
Zakątna 21, m. 18. I p.
Tamże okazjnie pianino zagraniczne. 4273

PIANISTKA
(Dyplom Konserwatorium Warszawskiego) udziela lekcji muzyki. Wiadomość Gdańska (Długa) 42, m. 3 od 3-5 p. p. 4229

Linotypy
Montaż i wszelkie reparacje starych jak również nowych maszyn Linotypy wykonywa na miejscu i w innych miastach E. Gabler, Łódź, Lipowa 32.

Mebie klubowe
Gyplaki Stołowe Gabinetowe Meble biurowe Kuchenne urządzenia Łóżka metalowe Po cenach najniższych poleca **magazynu mebli WŁ. ROMISZOWSKIEGO** Piotrkowska 1161 p. front Telefon 21-61.

Wznawiam komplety
friebrowskie we własnym lokalu w godzinach popołudniowych. Zapisy co dzienne od 4-5. Skwerowa 18, m. 7. 140

Dr. Ludwik FALK
NAWROT № 7.
Choroby skórne i weneryczne
przyjm. od 10-12 i 5-7

Dr. I. SILBERSTROM
powrócił.
ZIELONA № 11.
Choroby skórne i weneryczne
Przyjm. od 9-10. 2-4 i pół i 7-8 wiecz.
Niedziela od 9-2 p.

Dr. med. Braun
Południowa Nr. 23.
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.
Przyjmuje od 8-10 i pół, 1-2 i od 4-8

Dr. W. Zagunowski
Gdańska (Długa) 42.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Przyjmuje od 1.30-2.30 i od 5-8 wiecz.

Dr. I. Lipszyc
Choroby dzieci
przeprowadził się do WARSZAWY.
Żórawia 24 a, tel.: 65-23

Doktor Michał Lipski
choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
DZIELNA 37.
Przyjmuje 2-5 pp. i 7-9 wiecz. w święta 9-12 rano.

Dr. L. Prybulski
powrócił.
Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.
Leczenie światłem (lampą kwarcową) i promieniami Rontgena.
Zawadzka № 1.
Przyjmuje od 9-1 i od 5-11 po poł. 4-11. 905

Dr. med. H. Bergson
Choroby kobiece.
Dzielna 6.
Przyjmuje od 4 do 5

Ogłoszenie drobne:
Kupno i sprzedaż (za wyraz 700 m)
Na raty i za gotówkę meble żelazne, łóżka dziecięce, wózki, stoły, korezki, materace daje „Palma”. Dzielna nr. 36.

Power wolne kolo, nowy okazjnie do sprzedania. Wiadomość: ul. Gęsi Sierpna 63, Zokowia 4274

FORTEPIAN duży, wiany oraz wilonczala okazjnie do sprzedania Zawadzka 23, Wolfson. 4265

Posady.
(Za wyraz 400 mk.)
Poszukuje posady kasjerki lub magazynierki. Może dać gwarancję na hipotheke. Oferty pod „M” do „Republiki” 4266

Nauka i wychowanie
(za wyraz 540 mk.)
Angielskiego, konserwacji i literatury udzielają rutynowany nauczyciel Nowo-Ciegielniana № 11 m. 4, od 3-5 po poł.

Angielski, francuski, niemiecki. kursy Ambler i Deb. Piotrkowska 120.

Rozmaite.
(za wyraz 540 mk.)
Skradziono portfel z pieniędzmi (1.200.000 mk.) i patent handlowy katedry V. B. na imię Ignacy Bednarek wydany w Łodzi.

Poszukuje współnika do dobrze prosperującego interesu z Piotrkowskiej przy ul. Piotrkowskiej (sklep frontowy). Oferty sub „Sklep frontowy” 4267

Oddam 5-cio tygodniowe chrześcijańskie dzieło pięciomiesięczne. Wiadomość: Kilińskiego 35 III piętro u Marczyńskiego

BRYLANTY,
złoto, srebro, zegarki, stare zęby kupuje płacąc najwyższe ceny
A. Herszkorn, Cegielniana 37. front (róg Piotrk.)

Sprzedż wszelkiego rodzaju wyrobów futrzanych w surowym i gotowym stanie.
Przyjmowanie reperacji!!
Ceny przystępne — Akuratna obsługa
I. D. DAWIDOWICZ
ulica PIOTRKOWSKA № 19 (w podwórzu)
2 gie wejście III-cie piętro. 9 9

Dr. med. LUBICZ
Cegielniana 43.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Leczenie sztucz. słoncem wyżywowym.
Przyjmuje 11-1 i 4-7 w. dla pań oddzielna poczekalnia.

Prenumerata:
w Łodzi mk. 100.000 z odnośnikiem do domu miesięcznie. — Zamiejscowa mk. 120.000 miesięcznie. Zagranicą mk. 170.000 miesięcznie.
Republika i Express wieczorny łącznie 175.000. Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Telefon 22-14. — Godziny przyjęć redakcji 6-7 po południu. Rekopisów niezamówionych nie zwraca się.

Ogłoszenia:
ZWYCZAJNE: mk. 1500 za wiersz milimetry (na stronie 8 szpalt). W TEKSCIE: mk. 4500 za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt). NADESLANE: mk. 3500 za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt). Zaryzykowane i zastrzeżone po teście mk. 150.000. Zaryzykowane o 50 proc. drożej. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administrator nie odpowiada. — Godziny przyjęć redakcji 6-7 po południu. Rekopisów niezamówionych nie zwraca się.